

Eseu despre relatia dintre incipit si final intr-un roman studiat, apartinand perioadei postbelice

Scrive un eseu de 2 - 3 pagini, despre relatia dintre incipit si final intr-un roman studiat, apartinand perioadei postbelice. In elaborarea eseului, vei avea in vedere urmatoarele repere:

- prezentarea a patru componente de structura si / sau de compositie a romanului pentru care ai optat (de exemplu: tema, viziune despre lume, constructia subiectului, particularitati ale compositiei, perspectiva narativa, tehnici narrative, secventa narativa, episod, relatii temporale si spatiale, personaj, modalitati de caracterizare a personajului etc.);
- ilustrarea trasaturilor incipitului, prin referire la textul narativ ales;
- comentarea particularitatilor finalului in textul narativ ales;
- exprimarea unei opinii argumentate despre semnificatia / semnificatiile relatiei dintre incipitul si finalul romanului ales.

Cea mai ampla specie a genului epic in proza, romanul se defineste prin complexitatea planurilor narative, a conflictelor, a actiunii si a personajelor, surprinse in evolutie. In structura unei opere epice, incipitul si finalul au un rol foarte important, dat fiind faptul ca sunt elementele compozitionale care asigura relatia dintre lumea cititorului si lumea imaginara. Incipitul este o formula de inceput al unui roman (al unei nuvele) care se tine minte si are consecinte in desfasurarea ulterioara a operei. Se poate realiza in mai multe moduri - prin descrierea mediului (oras, strada, casa), fixarea timpului si a locului actiunii, referirea la un eveniment anterior sau la unul in desfasurare. Finalul reprezinta formula de incheiere a unei opere literare, care ilustreaza viziunea autorului asupra evenimentelor prezentate. Finalul nu coincide intotdeauna cu deznodamantul si foloseste diverse strategii: descriere care reia datele din incipit; dialog sau replica prin care se rezuma lumea fictiunii; prefigurare a unor evenimente care nu mai sunt relatate in opera. Finalul poate fi deschis - opera poate continua - sau inchis - totul este lamurit.

Roman realist - obiectiv, Morometii ilustreaza preocuparea constanta a lui Marin Preda de a consemna complexitatea lumii rurale. Romanul dezvoltă tema vietii satului romanesc in perioada interbelica si postbelica si impune un personaj cu totul original in literatura romana, care depaseste limitele tipului in care se inscrie. Ilie Moromete si familia sa sustin actiunea principala a acestei opere, care poate fi considerata, la un prim nivel, un roman de familie. Familia rurala este raportata la destinul colectivitatii, pusa in relatie cu mari procese de metamorfoza sociala, care determina schimbari de mentalitate. Procesul conduce la disolutia unor structuri traditionale, la degradarea modelului si la impunerea altor valori. In aceste conditii, supravietuiesc doar cei care se adapteaza, care cred ca singura lor sansa este de a renunta la ceea ce se considera structuri perimate.

Actiunea, ampla, este plasata in spatiul rural din Campia Dunarii si este structurata pe trei planuri narative principale, care urmaresc evolutia a trei familii, surprinse, toate, in plin proces de disolutie: Moromete si familiile complementare - Botoghina si Balosu. Destinul fiecareia dintre ele este

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

urmarit prin raportare la atitudinea lor fata de valorile fundamentale ale lumii rurale: traditia, familia si pamantul.

Incipitul fixeaza clar reperele spatio-temporale - "in Campia Dunarii, cu cativa ani inaintea celui de-al doilea razboi mondial, se pare ca timpul avea cu oamenii nesfarsita rabdare; viata se scurgea aici fara conflicte mari." -, sugerand o atmosfera pasnica - arhaica, in care existenta oamenilor se desfasoara in legatura cu evenimente care pot fi controlate.

Subiectul se construiește prin inlantuire, creand o imagine complexa a relatiilor familiale care se stabilesc in interiorul unei comunitati rurale aproape inchise, in care viata se desfasoara in ritmuri universale. taranii din Silistea - Gumesti se confrunta cu problemele universale ale lumii lor, pe care romanul realist romanesc le-a ilustrat in toata amploarea lor - problema pamantului, efortul continuu de a-si asigura traiul, munca istovitoare la camp, dar si traditiile, respectul pentru familie si pentru autoritatea consacrata.

Ramas vaduv, Ilie Moromete se recasatoreste cu Catrina, familia reunind copii din ambele casatorii, intre care se declanseaza conflicte surde, alimentate de Guica, sora mai mare a lui Moromete. Nemultumita ca fratele sau s-a recasatorit, exiland-o din casa parinteasca, Maria Moromete nutreste o neimpacata ura fata de Catrina. Paraschiv, Nila si Achim, fiii lui Ilie Moromete din prima casatorie, sunt convinsi ca mama lor vitrega ii nedreptateste, cautand sa le faca zestre numai fetelor - Ilinca si Tita - si sa-i asigure lui Neculae, fiul mai mic, continuarea studiilor. De aici, conflicte deschise, uneori violente. De altfel, una dintre primele scene ale romanului sugereaza disensiunile care exista in interiorul acestei familii compuse din copii proveniti din casnicii diferite.

Asezarea la masa, in cadrul cinei in familie, este ilustrativa in acest sens: mama si fetele stau langa plita, Niculaie sta in apropierea mamei, iar baietii mai mari "spre partea dinafara a tindei, ca si cand ar fi fost gata in orice clipa sa se scoale de la masa si sa plece afara." Mai sus decat toti, intr-o iluzie a autoritatii necontestate, Moromete sta pe pragul odaii celei bune, dominandu-i cu privirea, cu gestul si cu vocea pe toti membrii familiei. E o scena in care se creeaza iluzia autoritatii paterne intr-o lume in care tiparele arhaice supravietuiesc. Ritualul mesei dezvaluie, insa, adevaratele relatii din sanul familiei. Copiii din prima casatorie nu se inteleg cu ceilalti, dar tatal, pentru a mentine unitatea familiei, este dur (Niculae face mofturi la masa si mana tatalui il loveste necrutator). Problemele familiei sunt ale tuturor celor din sat: existenta catorva loturi de pamant si lupta pentru a le pastra nestirbite, primejdia foncierii si a datoriei la banca. Lucrurile se complica prin disensiunile dintre fratii vitregi si prin dorinta fiilor mai mari de a pleca la Bucuresti, convinsi ca se vor descurca mai bine pe cont propriu decat sub autoritatea paterna.

Semnele crizei timpului arhaic se acumuleaza fara a fi observate. Moromete insusi, in ciuda capacitatii neobisnuite de a reflecta pe marginea evenimentelor, nu le sesizeaza. Ignora plata datoriilor catre stat, raportandu-se la precedentul anularii datoriilor de la banca, spera ca ploaia va aduce o recolta bogata, ceea ce i-ar permite sa puna deoparte bani. Toate aceste probleme financiare se vor dezlantui dupa plecarea fiilor mai mari la Bucuresti. Plecarea lui Achim aduce primul semn simbolic al destramarii familiei Moromete. Dupa ce isi da acordul in privinta plecarii lui

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Achim, Moromete hotaraste sa taie salcamul care ocupa locul din spatele casei, anticipand greutatile financiare. Fara a-si explica gestul celorlalti membri ai familiei, Moromete il ia pe Nila intr-o dimineata de duminica si taie salcamul, pentru a-l vinde lui Balosu. Copacul are valoare simbolica. Inalt, impunator, salcamul confera maretie peisajului, fiind stiut de toata comunitatea rurala. Copiii il iau ca punct de reper al jocurilor, iar curtea din spatele casei lui Moromete pare mai mare datorita prezentei acestuia. Caderea impunatorului arbore prevesteste, simbolic, prabusirea autoritatii paterne si anticipeaza precipitarea evenimentelor.

Achim pleaca la Bucuresti, dar castigul asteptat nu se iveste, iar Moromete afla ca fiul sau nu intentioneaza sa se mai intoarca si nici sa trimita vreun ban acasa. Pedeapsa exemplara aplicata lui Paraschiv si lui Nila, intr-una dintre ultimele scene ale primului volum, care marcheaza o incercare disperata de a restabili ordinea familiala, nu are nici o eficienta, cei doi fug si ei la Bucuresti cu caii si cu aproape toata averea familiei. Pedeapsa aplicata si discursul nu au niciun efect. Paraschiv si Nila sparg lada de zestre a fetelor, iau banii si covoarele si fug cu caii, amenintand cu o razbunare si mai mare. Conflictul surd de pe tot parcursul actiunii se finalizeaza in aceasta izbucnire violenta a tatalui care marcheaza sfarsitul unui destin familial.

Pentru fiii mai mari ai lui Ilie Moromete, traditia nu mai are nici o importanta. Ei se adapteaza primii noului, considera ca satul si realitatea lui sunt perimate. Revolta impotriva autoritatii paterne este expresia acumularii unor nemulumiri latente pricinuite de dorinta de schimbare. Fara a o constientiza clar, Paraschiv, Nila si Achim se raporteaza la mentalitatea orasului, iar plecarea din sat nu este decat rezultatul nevoii latente de a lua viata pe cont propriu. Interesant este faptul ca cei trei vor reconstitui, in peisajul citadin, tiparul gospodariei rurale. Prototip al taranului patriarhal, personajul principal al romanului este o figura aparte a categoriei ruralului.

Capul familiei, eroul lui Marin Preda traieste in convingerea neclintita ca existenta sa reprezinta lucrul cel mai important din univers. Spirit patrunzator, contemplativ si ironic, dispretuieste tot ce vine de dincolo de marginile satului, considerat centru al intregului univers, ignorand noul si neincredator in posibilitatea vreunei schimbari aducatoare de bine. Cu placerea iesirii pe scena, personajul traieste voluptatea reuniunilor duminicale de la fieraria satului, una dintre putinele placeri pe care si le ingaduie, pentru ca Moromete e surprins la inceputul evolutiei sale in roman la varsta la care "numai mari nenorociri sau numai mari bucurii mai pot schimba viata unui om".

Aparenta autoritatii necontestate se mentine o perioada, la fel ca si iluzia imuabilitatii lumii din care face parte. Ilie Moromete nu va fi capabil, insa, sa isi apere pana la capat stilul existential. Acceptat o perioada de sotie si de copii, modul de a exista patriarhal este contestat, in cele din urma, violent chiar. Fiii mai mari fug, Catrina si Tita il parasesc, Niculae refuza sa-i mai vorbeasca, neintelegand gestul tatalui de a nu-i mai plati taxele scolare. Descoperind ca propria conceptie despre viata era eronata, personajul se retrage intr-o mutenie care il va face de nerecunoscut. Din Moromete cel cunoscut de toti nu mai ramane decat capul de huma arsa, facut de Din Vasilescu, care priveste insingurat de pe polita lui locan metamorfoza timpului.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Criza timpului istoric, anuntata de finalul primului volum ("Timpul nu mai avea rabdare"), se concretizeaza in prabusirea tuturor structurilor consacrate, prezentata in volumul al II-lea al romanului. Chiar daca reuseste sa refaca loturile de pamant, chiar daca isi regaseste seninatatea si puterea de a ironiza si de a contempla spectacolul lumii, Ilie Moromete al volumului al II-lea pare o copie palida a personajului care sustine, prin prezenta, reactii si gesturi, intreaga existenta a comunitatii rurale din Silistea - Gumesti. Singuratatea coplesitoare il individualizeaza puternic pe acest "taran" capabil sa inteleaga mai bine decat oricine rosturile existentei si, de aceea, in conflict cu toti cei care il inconjoara. Insingurarea lui Ilie Moromete nu este provocata de dezamagirea ca a pierdut sau a recastigat pamantul (pe care el il stie un bun oarecare, ca orice alt bun material) sau de dorinta de a accede la un alt statut social (pentru ca personajul se bucura de o autoritate necontestata in comunitate, fara a se numara printre cei mai bogati sateni), ci de lupta sa pentru asigurarea perpetuarii unor principii.

Cand intelege ca esenta existentei sale - principiul potrivit caruia un mod de viata corect se intemeiaza in primul rand pe respectul autoritatii castigate prin experienta - nu mai are valoare, Ilie Moromete renunta la lupta cu fiii sai si chiar cu propriul destin. Incipitul si finalul primului volum aduc in prim plan problema timpului si evidentiaza drumul insingurarii lui Moromete; in incipit, eroul e inconjurat de familie, ceea ce ii confera un anumit statut, in timp ce in final e singur si retras (nu mai iese la drum), cu aerul celui doborat de o lume incomprehensibila. Celebra corespondenta intre incipit si final din primul volum pe problema timpului rabdator / nerabdator a incitat critica literara, care a emis interpretari interesante. La inceput, iluzia lui Moromete ca zilele se scurg incet, semanand intre ele si conservand o lume arhaica, se transmite cititorului printr-o formula asemanatoare, prin functia ei, cu cea initiala a basmului.

Formula din incipit este reluata pe parcursul actiunii, accentuand caracterul iluzoriu al linistii pe care o traieste personajul principal: "Dar nici asta nu se putea, fiindca timpul era foarte rabdator si amenintarile mai se sfaramau in puzderie de amenintari mai mici pe care cu ajutorul timpului le ducea zilnic in spinare." intre impresia initiala si precipitarea din final se contureaza cronotopul satului. Cele doua coordonate, spatiale si temporale, inchid drama destramarii familiei de tip patriarhal. Finalul primului volum, deschis, aduce in prim plan o alta realitate temporala: "Timpul nu mai avea rabdare".

Aglomerarea evenimentelor din finalul romanului sustine ideea dezagregarii unei realitati familiare pentru personajul principal, nevoit sa se confrunte cu o alta realitate, fara a sti daca se va putea adapta. Autorul lasa personajelor sale o mai mare libertate de miscare, creand pregnant iluzia unei vieti obiective, a unei lumi asemanatoare celei reale.